

کمیته گردشگری

کارگروه

"معرفی جاذبه‌های گردشگری ایران"

SharifEvents

انجمن فارغ التحصیلان
دانشگاه صنعتی شریف

کمیته گردشگری با هدف توسعه صنعت گردشگری، ترویج فرهنگ گردشگری و طبیعت گردی و معرفی فرهنگی بومی منطقه (آداب و رسوم، غذا و لباس محلی) اقدام به معرفی "جاذبه‌های گردشگری در ایران" می‌کند.

معرفی شماره ۵

موزه آذربایجان

تبریز

موزه آذربایجان یکی از مهم‌ترین و قدیمی‌ترین موزه‌ها و دومین موزه باستان‌شناسی کشور پس از موزه ملی ایران با آثار مربوط به هزاره‌های پیشین تا دوره اسلامی است.

تاریخچه ایجاد موزه در تبریز به سال‌های ۱۳۰۶ و ۱۳۰۷ هجری شمسی بازمی‌گردد. در این سال‌ها نمایشگاهی از سکه‌های کشف‌شده در تبریز در محل سالن کتابخانه تربیت برپا شد. پس از برگزاری این نمایشگاه، با تلاش‌های زیاد جمعی از فرهنگ‌دوستان برای راه‌اندازی موزه‌ای جامع در تبریز، موزه آذربایجان در اردیبهشت ۱۳۳۷ بنیان‌گذاری شد.

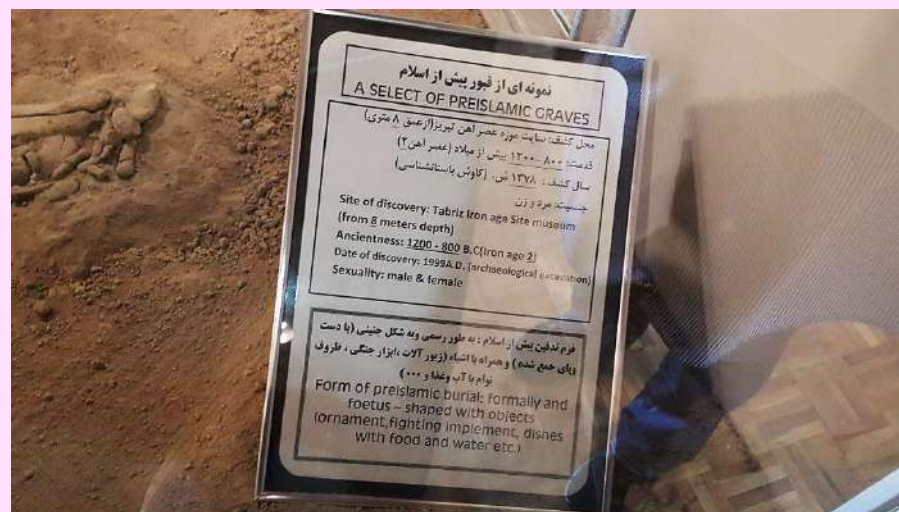

سفر گروهی انجمن در شهریور ۱۳۹۷

زیربنای موزه آذربایجان ۲۴۰۰ مترمربع بوده و دارای سه طبقه و یک سالن نمایش در هر طبقه چند اتاق اداری و کتابخانه است. در سال ۱۳۴۱ خورشیدی کار احداث بنای موزه پایان یافت و در مهرماه همان سال موزه افتتاح شد. گفتنی است، بنای موزه آذربایجان بر اساس نقشه تنظیمی باستان‌شناس فرانسوی به نام «آندره گدار» با الهام از سبک معماری محلی در آذربایجان ایران تهیه و با ترسیم اسماعیل دیباج (رئیس وقت اداره کل فرهنگ و هنر آذربایجان شرقی) احداث شد. در حال حاضر، موزه آذربایجان دارای گنجینه‌ای مهم و با ارزش از دوازده هزار قطعه اشیای تاریخی و هنری است که به‌دلیل کمبود فضا بخش محدودی از این آثار در قسمت‌های مختلف موزه به‌نمایش گذاشته شده است.

از آثار برجسته موزه آذربایجان، ویتترین اجساد مرد و زن مدفون شده مربوط به هزاره اول پیش از میلاد است. این اجساد در جریان کاوش‌های علمی سال ۱۳۷۸ در محوطه مسجد کبود کشف شدند که در واقع بخشی از بقایای قبرستانی سه‌هزار ساله به‌شمار می‌روند و به‌دلیل استثنایی بودن و قرارگرفتن زن و مرد در یک گور، به موزه آذربایجان منتقل شده و به نمایش گذاشته شده‌اند. این نوع تدفین به دفن جنینی یا چمباتمه‌ای مشهور است. همچنین، برای اینکه تصویر روشنی از کار کاوش باستان‌شناسان ارائه شود، لایه‌های کشف‌شده طی کاوش به‌طور مجازی بازسازی شدند تا سیر تاریخی شکل‌گیری و گسترش شهر تبریز نمایان شود.

از آثار منحصر به فرد موزه آذربایجان، کتیبه معروف «سنگ بسم‌الله» از نادرترین آثار هنری ایران است. سنگی از جنس مرمر با وزن تقریبی سه تن که به زیبایی حجاری و تذهیب شده و در وسط آن لفظ «بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ» با قلم نستعلیق در عمق ۵ سانتی‌متر تراشیده شده است. در حاشیه سنگ، چهار بیت حجاری شده است که در فاصله مصراع‌ها، القاب پیغمبر در داخل ترنجی دیده می‌شود. سنگ زیبا و منحصر به فرد بسم‌الله اثر هنرمند ایرانی **محمدعلی قوچانی** ملقب به **میرزا سنگلاخ** بوده که از خطاطان و شاعران بلند پایه قرن سیزدهم هجری قمری از اهالی قوچان خراسان است. میرزا سنگلاخ طی سفر به مصر به سفارش حاکم وقت مصر به مدت ۸ سال در قاهره روی این سنگ کار کرد، تا آن را در مدینه روی مرقد پیامبر (ص) نصب کنند. گفته می‌شود، پس از اتمام کار، حاکم مصر اجرتی به او پرداخت نکرد. میرزا سنگلاخ، سنگ را با کشتی به دربار عثمانی برد. اما، در اثر بی‌توجهی سلطان عثمانی و اتهام به شیعه‌گری میرزا، وی تصمیم گرفت آن را با هدف نصب در حرم امام رضا (ع) به ایران بیاورد. سرانجام با زحمتهای زیاد، سنگ از مرز زمینی ایران-نخجوان به ایران منتقل شد. میرزا سنگلاخ در تبریز در اثر بیماری و کهولت سن در ۱۱۰ سالگی درگذشت. پس از مرگ میرزا سنگلاخ، سنگ بسم‌الله در کنار مقبره وی در بقعه سید ابراهیم در تبریز نصب شد. اما، در سال ۱۳۷۲ به منظور محافظت به موزه آذربایجان منتقل شد و اکنون در این موزه نگاهداری می‌شود.

در سالن طبقه اول در امتداد آثار تمدن‌های باستانی ایران، آثار دوره اسلامی قرار دارد. قدیمی‌ترین اشیای این دوران از قرن چهارم هجری و آثار به‌جای مانده از تمدن نیشابور آغاز می‌شود که شاخصه آن‌ها به‌کارگیری لعاب سفید نقش‌ونگارهایی با محتوای اسلامی و استفاده از خط کوفی است و به دوره قاجار منتهی می‌شود. از دیگر آثار برجسته این بخش می‌توان به ظروف سفالی دوره ایلخانی با نقش‌ونگارهای متنوع اشاره کرد. جدیدترین بخش موزه آذربایجان به سنگ‌نگارهای قدیمی دوره‌های مختلف تاریخی مربوط است. در این بخش، سنگ‌قبرهایی از دوران مختلف اسلامی، قوچ‌ها و مجسمه‌های سنگی، پیکره‌های انسانی و نمونه‌هایی از سنگ‌های کتیبه‌دار دیده می‌شود. در سالن سکه‌ها و مهرهای تاریخی ایران نیز قدیمی‌ترین سکه‌های ضرب‌شده در گستره جغرافیایی دوره‌های مختلف تاریخ ایران از هخامنشیان تا قاجاریان به‌نمایش گذاشته شده است. همچنین، نمونه‌هایی از نادرترین و زیباترین مهرهای تاریخی کنار سکه‌ها دیده می‌شود. کتابخانه‌ای با بیش از سه‌هزار جلد کتاب و مجسمه‌های هنری و مفهومی تنها بخشی از آثار موزه آذربایجان هستند.

